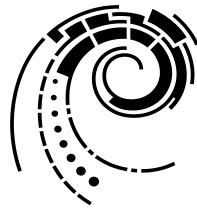

2017-432

Nieuwegein

**Strategie Maatschappelijke
Ontwikkeling**

Wereldwijs

De koers naar een vergroot mondiaal bewustzijn

Raadsnummer 2017432

Datum 4 december 2017

Auteur Marije Boerhof

Versie 2

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Nieuw vertrekpunt	7
	2.1 Millenniumdoelen worden Global Goals	7
3	Wat willen wij bereiken?.....	9
	3.1 Mondiaal burgerschap	9
	3.2 Internationaal ondernemerschap	10
	3.2.1 Nieuwe bedrijven aantrekken	10
	3.2.2 Bestaande bedrijven behouden	10
4	Hoe willen wij mondiaal burgerschap en internationaal ondernemerschap bereiken?	11
	4.1 Mondiaal burgerschap	11
	4.1.1 We werken samen met de stad	11
	4.1.2 Jongeren zijn de belangrijkste doelgroep.....	11
	4.1.3 Global Goals vormen de rode draad.....	12
	4.1.4 Gemeente Nieuwegein faciliteert	12
	4.1.5 De stedenband is een middel.....	12
	4.2 Internationaal ondernemerschap	14
	4.2.1 Nieuwe bedrijven aantrekken	14
	4.2.2 Bestaande bedrijven behouden	14
5	Wat zetten we in?	15
	5.1 Mondiaal burgerschap	15
	5.1.1 Formatie	15
	5.1.2 Budget	15
	5.2 Internationaal ondernemerschap	15
	5.2.1 Formatie	15
	5.2.2 Budget	15
6	Monitoring en Evaluatie	16
	6.1 Mondiaal burgerschap	16
	6.1.1 Nieuwegein wordt een actieve Global Goals Gemeente.....	16
	6.1.2 Activiteiten rondom Global Goals dragen bij aan mondiaal burgerschap	16
	6.2 Internationaal ondernemerschap	17
	6.2.1 Nieuwe bedrijven aantrekken	17
	6.2.2 Bestaande bedrijven behouden	17
Bijlage I:	Reeds vastgestelde vertrekpunten	18
Bijlage II:	Global Goals (2015-2030)	20
Bijlage III:	Internationaal geëngageerde organisaties in Nieuwegein	21
Bijlage IV:	Concrete stappen naar mondiaal burgerschap	25
Bijlage V:	Gesprekspartners	26

1 Inleiding

In lijn met de programmabegroting zijn tijdens de huidige collegeperiode (2014-2018) diverse acties uitgewerkt:

- In 2015 zijn de twee Europese subsidieprojecten: Labour Plus (over integratie van Roma en etnische minderheden) en GAIA (over duurzaamheid) afgerond; het European New Town Platform netwerk hield op met bestaan en dus is het lidmaatschap beëindigd; de stedenband met Puławy is beëindigd en 21 jaar stedenband tussen Rundu en Nieuwegein is geëvalueerd.
- In 2016 hebben we Europese kansen inzichtelijk gemaakt en in samenspraak met de wereldwinkel besloten te streven naar financiële onafhankelijkheid van de Wereldwinkel tegen 2020 en de subsidie af te bouwen.

Het uitwerken van een kader dat ruimte geeft aan nieuwe vormen van mondiale bewustwording, is een actiepoint dat nog moest worden opgepakt. Vandaar uit zijn we in 2017 begonnen met de verkenning naar nieuwe vormen van mondiale bewustwording.

Er zijn drie bijeenkomsten georganiseerd met internationaal geëngageerde partijen, middelbare scholen en (besturen van) basisscholen. De bijeenkomsten gingen over wat men verstaat onder 'mondiale bewustwording', wat er in dat kader al gedaan wordt en of de Global Goals daar leidraad kunnen bieden. Internationaal ondernemerschap onderdeel is van deze notitie en richt zich op de internationale dimensie van bedrijven aantrekken en bedrijven behouden. De uitvoering hiervan wordt/is verder uitgewerkt in respectievelijk 'Samen meer rendement – Op weg naar Utrecht Region Trade and Invest' (verwacht 2018) en 'Economische visie Nieuwegein – Samenwerking vanuit verbinding' (raadsnummer 2017-335). In 'Samen meer rendement' gaan we uit van regionale bundeling van onze krachten en een intensievere samenwerking om meer internationale bedrijven naar onze regio te trekken, internationale handel van hier gevestigde ondernemers te bevorderen en internationaal talent (studenten) hier te huisvesten. Concreet betekent dat onder andere internationale handelsmissies, ontvangst van buitenlandse delegaties, netwerkbijeenkomsten organiseren en het expatcenter verder uitbouwen.

Met deze koers erkennen we dat we onderdeel uitmaken van een mondiale samenleving. Wat er aan de andere kant van de wereld gebeurt, heeft steeds meer invloed op ons en omgekeerd. Dat biedt kansen, denk aan internationale handel, sociale media, invloeden op eten en muziek. Het daagt ons ook uit.

Klimaatverandering houdt niet op aan de grens, we klimmen langzamerhand op uit de financiële crisis en de vluchtelingencrisis is nog steeds gaande. Gemeente Nieuwegein staat niet los van de buitenwereld en vindt lokaal mondiaal beleid belangrijk.

Deze koers is kader stellend. We stellen het begin vast aan de hand van uitgangspunten (h2). Het overkoepelende doel van de koers is om mondiale bewustwording te stimuleren waarbij we enerzijds streven naar mondiaal burgerschap en anderzijds internationaal ondernemerschap stimuleren (h3). We definiëren hoe we dat willen bereiken (h4). Bij het tastbaar maken van mondiaal burgerschap vormen de Global Goals een belangrijk leidraad. Internationaal ondernemerschap wordt door de

regio waar Nieuwegein onderdeel van uit maakt verder uitgewerkt in 'Samen meer rendement – Op weg naar Utrecht Region Trade and Invest' (wordt naar verwachting in 2018 aan de raad voorgelegd) en is lokaal uitgewerkt in de 'Economische visie Nieuwegein – Samenwerking vanuit verbinding' (raadsnummer 2017-335). We stellen een grens wat betreft formatie en financiële middelen (h5). Initiatieven uit de stad bepalen uiteindelijk hoe het kader wordt ingevuld. In het laatste hoofdstuk omschrijven we wat we willen bereiken en hoe we dat gaan meten (h6).

2 Nieuw vertrekpunt

Het merendeel van de vertrekpunten is al vastgesteld (zie hiervoor Bijlage I). Waar nog een besluit over gemaakt moet worden is de verschuiving van de Millenniumdoelen naar de Global Goals.

2.1 Millenniumdoelen worden Global Goals

De millenniumdoelen (MDG's) vormden de kern van het beleid van 2011-2014 'Globaal denken, lokaal handelen' (raadsnummer 2011-022). De MDG's waren acht doelstellingen op het gebied van armoede, onderwijs, gezondheid en milieu, ondertekend door alle lidstaten van de Verenigde Naties (VN) en van 2000-2015 van kracht.

De MDG's hebben ervoor gezorgd dat:

- er de helft minder armoede in de wereld is;
- het percentage kinderen dat basisonderwijs krijgt steeg tot 90 procent;
- er bijna de helft minder kindersterfte is;
- een einde kwam aan de opmars van malaria en TBC;
- 2,3 miljard mensen sinds 2000 toegang kregen tot schoon drinkwater.

Sinds 2000 zijn er nieuwe problemen die om een mondiale aanpak vragen. Denk aan groeiende ongelijkheid, de rechten van vrouwen en meisjes, vrede en veiligheid en klimaatverandering.

Op 25 september 2015 namen de VN lidstaten daarom opnieuw doelen aan: de Global Goals (zie bijlage II voor een volledig overzicht), ook bekend als Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. De Global Goals zijn 17 doelen, onderverdeeld in 169 subdoelen en 230 indicatoren waarvan de ambitie is dat ze tegen 2030 gehaald zijn. Alle landen hebben zich hier op het hoogste politieke niveau aan gecommitteerd.

Het grote verschil tussen de Global Goals en Millenniumdoelen is dat de Millenniumdoelen vooral gericht waren op hoe het Westen het arme Zuiden kon helpen en dat deze top-down waren gedefinieerd.

De Global Goals daarentegen erkennen dat er wereldwijd uitdagingen zijn waar iedereen aan bij kan dragen. Ze zijn gedefinieerd in samenspraak met wereldwijde overheden, kennisinstellingen, bedrijven, niet-gouvernementele belangenorganisaties en beoogde begunstigden.

De Global Goals vormen het nieuwe internationale discours en klinken door in het beleid van de VN, Europa, Rijksbeleid (jaarlijks moeten lidstaten een voortgangsrapportage indienen) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft een gemeentecampagne opgesteld. De campagne houdt voornamelijk in dat er informatie wordt gedeeld over hoe gemeenten de Global Goals toepassen.

Gemeenten worden niet verplicht gesteld om zich te committeren aan de Global Goals maar worden wel gezien als een belangrijke speler:

“Alle Global Goals hebben targets die direct of indirect verband houden met het dagelijkse werk van lokale en regionale overheden. Lokale overheden moeten niet worden gezien als louter uitvoerders van de agenda. Lokale overheden zijn beleidsmakers, katalysatoren van verandering, en het overheidsniveau dat in de beste positie verkeert om de mondiale doelen te koppelen aan wat er lokaal moet gebeuren”

Citaat uit: Global Goals for Sustainable development, wat lokale overheden moeten weten. Een uitgave van VNG International en UCLG (een wereldwijd platform voor lokale overheden).

3 Wat willen wij bereiken?

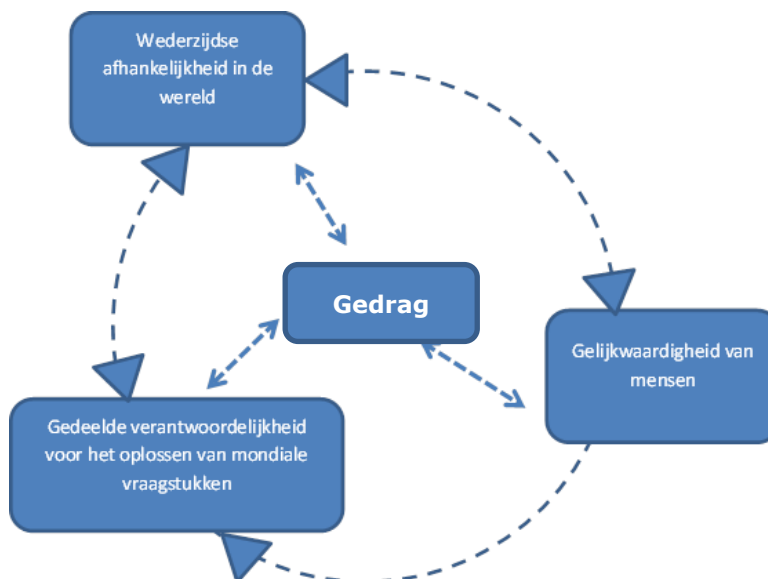
Het overkoepelende doel is streven naar een vergroot mondiale bewustwording. We erkennen dat Nieuwegein niet op zichzelf staat en willen dat inwoners en ondernemers over grenzen heen kijken. Binnen mondiale bewustwording streven we naar mondiaal burgerschap en internationaal ondernemerschap.

3.1 Mondiaal burgerschap

Een mondiale burger voelt zich betrokken bij de maatschappij en de wereld. Deze burger is zich er van bewust dat in de mondiale samenleving waarin hij leeft, alles sterk met elkaar verweven is. Hij beseft ook dat hij door een aanpassing van zijn eigen houding en gedrag kan bijdragen aan een internationaal rechtvaardiger wereld: in sociaal economisch opzicht als het gaat om vrede en veiligheid en op het gebied van milieu en duurzaamheid.

Mondiaal burgerschap is samen te vatten als:

‘gedrag dat recht doet aan de principes van wederzijdse afhankelijkheid in de wereld, de gelijkwaardigheid van mensen en de gedeelde verantwoordelijkheid voor het oplossen van mondiale vraagstukken’.

Schematische weergave van mondiaal burgerschap

Met bovengenoemde definitie wordt de aanname gemaakt dat een vergroot bewustzijn van wederzijdse afhankelijkheid in de wereld, de gelijkwaardigheid van mensen en de gedeelde verantwoordelijkheid voor het oplossen van mondiale vraagstukken, de wijze van consumeren, werken, ondernemen en stemmen beïnvloed.

3.2 Internationaal ondernemerschap

3.2.1 Nieuwe bedrijven aantrekken

We gaan Nieuwegein nog beter op de internationale kaart zetten door internationale bedrijven en/of bedrijven die internationaal opereren aan te trekken. We dragen bij aan een sterke regio met een duidelijk profiel.

3.2.2 Bestaande bedrijven behouden

We doen er alles aan om bedrijven die hier reeds gevestigd zijn: internationale bedrijven en bedrijven die handel drijven met partijen buiten Nederland, hier te houden. Het behouden van bedrijven is wenselijk vanwege de inkomsten die zij mee brengen alsmede de (regionale) werkgelegenheid en andere spin-off effecten zoals van toeleverende lokale bedrijven. Dit past in onze open economie met naast veel regionale verbanden (zoals de regionale arbeidsmarkt), ook veel (inter-)nationale verbanden. Hoe meer internationaal georiënteerde bedrijven er in onze regio blijven hoe meer andere bedrijven gestimuleerd worden om op de internationale markt actief te worden.

4 Hoe willen wij mondiaal burgerschap en internationaal ondernemerschap bereiken?

We focussen ons vooral op jongeren en werken samen met diverse partijen uit de stad. De invulling wordt bepaald door de initiatiefnemers die door de faciliterende rol die de gemeente aanneemt ook wordt aangewakkerd. De Global Goals vormen een leidraad voor het stimuleren van mondiaal burgerschap. De stedenband is een middel om de link tussen hier en daar tastbaar te maken door te communiceren over activiteiten die bijdragen aan de Global Goals. De internationale dimensie van het aantrekken- en behouden van bedrijven wordt/is uitgewerkt in respectievelijk 'Samen meer rendement – Op weg naar Utrecht Region Trade and Invest' (verwacht 2018) en 'Economische visie Nieuwegein – Samenwerking vanuit verbinding' (raadsnummer 2017-335).

4.1 Mondiaal burgerschap

4.1.1 We werken samen met de stad

Onderwijs

We willen mondiale bewustwording onder jongeren vergroten. Scholen zijn in die zin een logische samenwerkingspartner. Scholen hebben aangegeven samen te willen werken waarbij aansluiting wordt gezocht met hetgeen zij al doen.

Internationaal geëngageerde partijen

Nieuwegein telt al veel internationaal geëngageerde partijen die gekoppeld kunnen worden aan scholen. Bijlage III bevat een overzicht.

De tweede schil

Hieronder verstaan we partijen die niet per se internationaal geëngageerd zijn maar die wel een rol kunnen spelen in het vergroten van mondiale bewustwording. Denk bijvoorbeeld aan De Tweede Verdieping, De KOM, Samen voor Nieuwegein en Samen Duurzaam Nieuwegein.

Ook internationaal ondernemerschap is hier een onderdeel van. Denk bijvoorbeeld aan het KWR, toonaangevend internationaal kennisinstituut over water recycling kan bijvoorbeeld gekoppeld worden aan activiteiten rondom Global Goal 6 schoon water en sanitair. Het inkoopbeleid van bedrijven kan ook onderdeel vormen van de Global Goals denk aan doel 8 eerlijk werk en economische groei bijvoorbeeld door fair trade inkopen te doen. Maar ook een internationaal bedrijf als Ecolab die streeft naar productie van duurzame schoonmaakmiddelen kan onderdeel zijn van bijvoorbeeld doel 12: verantwoorde productie en consumptie.

4.1.2 Jongeren zijn de belangrijkste doelgroep

Jongeren en scholen vinden we de belangrijkste doelgroep. Immers: de jeugd heeft de toekomst. We willen vooral de samenwerking aan gaan met scholen en hetgeen scholen al doen versterken.

4.1.3 Global Goals vormen de rode draad

De nadruk ligt op hoe lokaal bij kan worden gedragen aan mondiale uitdagingen die de Global Goals vertegenwoordigen. We willen dat inwoners zich bewust zijn van de Global Goals en inzien dat ze zelf bij kunnen dragen aan de Global Goals.

Met deze koers geven we alleen invulling aan het internationale aspect van de Global Goals. Hoe er gewerkt wordt aan de doelen in onze eigen stad ligt buiten de reikwijdte van deze koers.

4.1.4 Gemeente Nieuwegein faciliteert

Ondersteunen en verbinden

Gemeente Nieuwegein brengt partijen bij elkaar en ondersteunt door het delen van kennis en beschikbaar stellen van middelen. Het beschikbaar stellen van middelen kan financieel maar hoeft niet per se, materialen behoren ook tot de mogelijkheid. Ook probeert gemeente Nieuwegein zoveel mogelijk regelarm te zijn en ruim baan te geven aan initiatieven.

Eigen beleid en voorbeeldrol

Het beleid van gemeente Nieuwegein wordt getoetst aan de Global Goals en probeert op die manier een voorbeeldrol te vervullen. Het duurzaam inkoopbeleid dat reeds gevoerd wordt is daar een goed voorbeeld van.

Bekendheid te geven aan de Global Goals

Gemeente Nieuwegein geeft bekendheid aan de Global Goals door activiteiten aan de Global Goals te koppelen. Gemeente Nieuwegein doet dit ook actief door partijen actief te benaderen en te enthousiasmeren om bij te dragen aan de Global Goals.

4.1.5 De stedenband is een middel

De samenwerking tussen beide gemeenten en samenlevingen staat in het teken van de Global Goals. Dit wordt ook zo gecommuniceerd en daarom vormt het een sterk middel om een link te maken tussen hier en daar.

Voorbeelden van wat Nieuwegein al doet

Wandelen voor Water

Rotary Nieuwegein coördineert al enkele jaren 'wandelen voor water'. Een project waarbij leerlingen van basisschool De Schouw geld inzamelen voor sanitatie projecten in ontwikkelingslanden (o.a. waterputten bij scholen, latrines en voorlichting over hygiëne). Het project is vergezeld van een lesprogramma.

Model United Nations & Model European Parliament

In 2018 organiseert het Cals voor de derde keer een simulatie van de Verenigde Naties. Deelnemers vertegenwoordigen een land of een niet-gouvernementele organisatie

zoals Green Peace. Ze onderzoeken een bepaald thema, stellen een oplossing voor en gaan daarover met elkaar in discussie.

Het Anna van Rijn organiseert jaarlijks eenzelfde evenement alleen dan gericht op het Europees parlement.

Nationaal Integratiediner

In 2017 heeft het eerste integratiediner plaatsgevonden. 200 mensen met verschillende afkomst hebben met elkaar gegeten. Het doel van het Nationaal Integratiediner is om verschillende mensen met elkaar in verbinding te brengen om zo meer begrip en respect voor elkaar te kweken. Dit zorgt voor meer samenhang in de maatschappij. Waarschijnlijk wordt het een jaarlijks wederkerend evenement.

Fairtrade Gemeente

Een gemeente krijgt het predicaat 'Fairtrade gemeente' als er een lokale werkgroep actief is die initiatieven neemt op dit gebied, als de gemeente zich uitspreekt voor fairtrade en hier in zijn beleid ook naar handelt, als plaatselijke winkels eerlijke producten verkopen en horeca fairtrade producten op het menu hebben, als scholen, kerken, verenigingen en de gemeente zelf fairtrade producten gebruiken, als er veel media-aandacht aan wordt gegeven en als er sprake is van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Nieuwegein mag zich dankzij de inzet van Stichting Fairtrade sinds 2010 Fairtrade gemeente noemen. Het predicaat moet jaarlijks aangevraagd worden, ook in 2018 mag Nieuwegein zich Fairtrade gemeente noemen.

Routekaart klimaatneutraal Nieuwegein

Met de routekaart wil de gemeente Nieuwegein in 2040 écht energieneutraal zijn. Energieneutraal betekent dat Nieuwegein in 2040 100 procent van de gebruikte energie wil opwekken met duurzame bronnen: zon, wind en aardwarmte. Om daar te komen is samenwerking van bewoners, ondernemers, organisaties én gemeente onmisbaar. Er zijn al heel wat initiatieven van start gegaan die hieraan een positieve bijdrage leveren. Zo zijn er al energieambassadeurs actief, staan er vijf windmolens, worden de stadsverwarming en bedrijventerreinen verduurzaamd, en worden er verschillende zonneparken voorbereid.

Samen Duurzaam Nieuwegein

Samen Duurzaam Nieuwegein is een initiatief ontstaan vanuit bewoners van Nieuwegein op het gebied van duurzaamheid. Het netwerk bundelt initiatieven die een bijdrage leveren aan duurzaamheid.

Expositie Kind onder Vuur

Kind onder Vuur is een tentoonstelling van het Rode Kruis die kinderen laat ervaren hoe het is om op te groeien in een oorlogssituatie. De reizende tentoonstelling is bedoeld voor leerlingen van groep 7, 8 en de brugklas. Eind oktober, begin november van 2017 was de tentoonstelling te zien in het stadhuis van Nieuwegein. 30 basisschoolgroepen hebben de tentoonstelling bezocht.

4.2 Internationaal ondernemerschap

4.2.1 Nieuwe bedrijven aantrekken

Gemeente Nieuwegein zet in op internationale acquisitie in regionaal verband. Zij is aangesloten bij 'Taskforce Internationale Acquisitie' waarin gemeente Nieuwegein samenwerkt met de Provincie, gemeente Utrecht, gemeente Amersfoort en het Utrecht Science Park.

De regio positioneert zich als Groen, Gezond, Slim. Hierdoor probeert de regio zich te onderscheiden en internationale bedrijven aan te trekken. Nieuwegein doet hier aan mee.

Deze ambitie wordt regionaal uitgewerkt in 'Samen meer rendement – Op weg naar Utrecht Region Trade and Invest' dat naar verwachting in 2018 aan de raad wordt voorgelegd.

In 'Samen meer rendement' gaan we uit van regionale bundeling van onze krachten en een intensievere samenwerking om meer internationale bedrijven naar onze regio te trekken, internationale handel van hier gevestigde ondernemers te bevorderen en internationaal talent (studenten) hier te huisvesten. Concreet betekent dat onder andere de organisatie van internationale handelsmissies, met daarin aandacht voor sociale omstandigheden, tegengaan van kinderarbeid, scholing en overige basisbehoeften.

Verder zetten we ons in voor ontvangst van buitenlandse delegaties, organiseren we netwerkbijeenkomsten en bouwen we het expatcenter verder uit.

4.2.2 Bestaande bedrijven behouden

Door regelmatig contact (relatiemanagement) proberen we op de hoogte te blijven van de behoeftes van bedrijven en of wij hun daar in kunnen faciliteren. Hierin werken wij samen met de internationale tak van de Provincie Utrecht, Invest Utrecht en met het Netherlands Foreign Investment Agency van het Ministerie van Economische Zaken.

Deze ambitie is uitgewerkt in de 'Economische visie Nieuwegein – Samenwerking vanuit verbinding' (raadsnummer 2017-335) die in november 2017 door de raad is vastgesteld.

5 Wat zetten we in?

Zoals in het voorgaande hoofdstuk (4.1.4) omschreven heeft de gemeente een faciliterende rol als het gaat om stimuleren van mondiaal burgerschap. Hiervoor is formatie en financiële middelen nodig. De inzet van de afdeling economische zaken wordt verder uitgewerkt in andere beleidsdocumenten.

5.1 Mondiaal burgerschap

5.1.1 Formatie

Door het behouden van de formatie (0,1 FTE, 3.6 uur per week) kan de internationale koers aangestuurd worden.

5.1.2 Budget

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen. De kosten voor uitvoering van Wereldwijs worden gedekt uit bestaand budget (€ 49.000). Het grootste deel van het budget is beschikbaar voor subsidie ten behoeve van mondiaal burgerschap/ Global Goals. Daarnaast is er een kleiner deel van het budget bestemd voor communicatie over Global Goals en voor de stedenband.

5.2 Internationaal ondernemerschap

5.2.1 Formatie

Vanuit Economische Zaken wordt wekelijks 2 uur aan internationaal ondernemerschap gewerkt.

5.2.2 Budget

Het budget is onderdeel van het budget zoals wordt omschreven in 'Samen meer rendement – Op weg naar Utrecht Region Trade and Invest' (wordt naar verwachting in 2018 aan de raad voorgelegd) en de 'Economische visie Nieuwegein – Samenwerking vanuit verbinding' (raadsnummer 2017-335).

6 Monitoring en Evaluatie

Het doel van deze koers is om mondiale bewustwording te vergroten. Enerzijds streven wij daarbij naar mondiaal burgerschap en anderzijds naar internationaal ondernemerschap. Mondiaal burgerschap wordt gevoed door het bewustzijn van de Global Goals en de daar aan gekoppelde activiteiten. Internationaal ondernemerschap wordt door economische zaken verder uitgewerkt.

6.1 Mondiaal burgerschap

6.1.1 Nieuwegein wordt een actieve Global Goals Gemeente

Wat willen we bereiken?	Hoe gaan we dat meten?
Meer dan de helft van de respondenten zijn bekend met (een paar van) de Global Goals.	Stadsenquête 2020
Gemeente Nieuwegein faciliteert naast Werkgroep Rundu, andere initiatieven die bijdragen aan (bekendheid van) de Global Goals	Aan de hand van het aantal initiatieven dat per jaar door gemeente Nieuwegein ondersteund wordt.
Gemeente Nieuwegein assisteert Rundu Town Council op hun verzoek met kennis concreet thema gelinkt aan een van de Global Goals	Evaluatie stedenband in 2020 (conform verzoek uit raadsbesluit betreffende de evaluatie 21 jaar stedenband Rundu - Nieuwegein 2016-130)
Gemeente Nieuwegein blijft Fairtrade Gemeente dankzij de inzet van Stichting Fairtrade	Jaarlijkse benoeming Fairtrade Gemeente door Stichting Fairtrade Gemeente Nederland.
Scholen, internationaal geëngageerde partijen en de tweede schil werken samen aan (bekendheid van) de Global Goals.	Aan de hand van de initiatieven die ontstaan en de betrokken partijen per initiatief.

6.1.2 Activiteiten rondom Global Goals dragen bij aan mondiaal burgerschap

In de definitie van mondiaal burgerschap staat gedragsverandering centraal:

'gedrag dat recht doet aan de principes van wederzijdse afhankelijkheid in de wereld, de gelijkwaardigheid van mensen en de gedeelde verantwoordelijkheid voor het oplossen van mondiale vraagstukken'

Dit gedrag stimuleren we door het bewustzijn over de Global Goals te vergroten en samen met initiatiefnemers activiteiten aan te reiken die inwoners in staat stellen zelf aan de doelen bij te dragen.

Wereldwijd: de koers naar een grotere mondiale bewustwording

Meting door: Vragenlijsten

We gaan meten is of de wijze van consumeren, werken, ondernemen en stemmen is beïnvloed door de activiteiten die plaats hebben gevonden. Dat doen we door -bij grote evenementen- vooraf en achteraf vragenlijsten af te nemen bij deelnemers. Vooraf wordt getoetst hoe deelnemers over een thema denken achteraf wordt gevraagd wat de activiteit hen heeft geleerd en of het er toe heeft geleid dat ze dingen anders aan gaan pakken.

6.2 Internationaal ondernemerschap

6.2.1 Nieuwe bedrijven aantrekken

De wijze van evaluatie wordt verder uitgewerkt in 'Samen meer rendement – Op weg naar Utrecht Region Trade and Invest' dat naar verwachting wordt dit in 2018 aan de raad voorgelegd.

6.2.2 Bestaande bedrijven behouden

De wijze van evaluatie is uitgewerkt in de 'Economische visie Nieuwegein – Samenwerking vanuit verbinding' (raadsnummer 2017-335).

Bijlage I: Reeds vastgestelde vertrekpunten

Bestuurlijke wensen hebben geleid tot veranderingen in de stedenbanden. De formele stedenband met Puławy is beëindigd en de insteek van de stedenband met Rundu is opnieuw gedefinieerd.

Het huidige subsidiebeleid is gericht op het stimuleren van activiteiten voor, door en met inwoners. Het subsidiëren van de wereldwinkel past daar niet in. In overleg met de wereldwinkel is mede daarom besloten de subsidie af te bouwen.

We zien dat de Europese Unie in deze beleidsperiode (2014-2020) zich richt op economische ontwikkeling door te investeren in het Midden en Kleinbedrijf (MKB) en kennisinstellingen. Daardoor zijn de financieringskansen voor gemeenten beperkt en is de concurrentie groot. Er is besloten alleen in te zetten op kennisuitwisseling.

Stedenband Pulawy beëindigd, wel door met stedenband Rundu, geen nieuwe stedenband.

- De stedenband met Puławy is met een raadsbesluit (2015-242) beëindigd;
- De initiatiefgroep Puławy, die invulling gaf aan de samenwerking tussen beide samenlevingen, heeft besloten haar activiteiten te staken en gaat geen jongerenuitwisselingen meer organiseren;
- Gemeente Nieuwegein geeft sinds 2014 geen geld meer uit aan het Small Grant Fund, het fonds waarmee lokale initiatieven in Rundu werden gefinancierd;
- De uitkomst van de evaluatie van de stedenband met Rundu (raadsbesluit 2016-130) is dat deze in lichte vorm wordt gecontinueerd. In de samenwerking tussen beide gemeenten zetten we vooral in op kennisuitwisseling. Financiering aan werkgroep Rundu (t.b.v. stimuleren mondiale bewustwording) wordt voortgezet mits zij vernieuwend werken.
- Bovenstaande besluiten geven richting aan hoe er in de toekomst met de stedenband om wordt gegaan.

Wel internationale kennisuitwisseling, geen actieve Europese subsidiewerving.

- Het lidmaatschap op het European New Town Platform (ENTP) hield op met bestaan en is per 1 januari 2015 beëindigd;
- De huidige financieringsperiode (2014 tot en met 2020) van de Europese Unie richt op economische ontwikkeling. Zij doet dit door te investeren in het MKB en kennisinstellingen. Hierdoor is er minder geld voor gemeenten en is de concurrentie toegenomen. Bij het afwegen van de inspanningen die nodig zijn om financiering aan te trekken, de slagingskans van een succesvolle aanvraag en het werk dat het uitvoeren en verantwoorden van een Europese subsidie met zich mee brengt is besloten niet actief in te zetten op het werven van gelden. Kansen die zich voordoen zullen we in overweging nemen. We staan open voor kennisuitwisseling.

Wereldwijd: de koers naar een grotere mondiale bewustwording

De wereldwinkel ontwikkelt zich naar financiële onafhankelijkheid.

- De Wereldwinkel heeft sinds 1989 subsidie ontvangen van gemeente Nieuwegein. De Wereldwinkel en de gemeente Nieuwegein hebben in overleg besloten te streven naar financiële onafhankelijkheid van de Wereldwinkel tegen 2020 en de subsidie af te bouwen.

Bijlage II: Global Goals (2015-2030)

De doelen zijn:

1. Uitbannen van alle vormen van (extreme) armoede
2. Einde aan honger, zorgen voor voedselzekerheid en duurzame landbouw
3. Gezondheidszorg voor iedereen
4. Inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen
5. Gelijke rechten voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen en meisjes
6. Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen
7. Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen
8. Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen
9. Infrastructuur voor duurzame industrialisatie
10. Verminderen ongelijkheid binnen en tussen landen
11. Maak steden veilig, veerkrachtig en duurzaam
12. Duurzame consumptie en productie
13. Aanpak klimaatverandering
14. Beschermen en duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën
15. Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit
16. Bevorderen van veiligheid, publieke diensten en recht voor iedereen
17. Versterken van het mondiaal partnerschap om doelen te bereiken

Pictogrammen van de Global Goals

Bijlage III: Internationaal geëngageerde organisaties in Nieuwegein

African Welfare Foundation (AWF)

AWF is een niet goevermentele organisatie (NGO) die diverse liefdadigheidsprojecten in Kenia opzet. Variërend van een landbouwproject waarin mensen wordt geleerd om groenten te verbouwen en fruit te telen tot het doneren van school uniforms, het bouwen van een school en het slaan van een waterput.

<http://africanwelfarefoundation.com/>

Amnesty International groep Nieuwegein/IJsselstein

Amnesty naar een rechtvaardige wereld waarin iedereen gelijke rechten heeft en in vrijheid kan leven.

Over heel Nederland heeft Amnesty actieve groepen waarin vrijwilligers zich hebben verenigd. Amnesty-groepen geven de acties van Amnesty op lokaal niveau vorm. Dat kan in het klein: met elkaar brieven schrijven of in eigen kring met een petitie rondgaan, maar ook groter. Denk aan een het organiseren van een filmavond, debat, tentoonstelling of demonstratie. Een van de groepen is de groep Nieuwegein/IJsselstein. Zij organiseren regelmatig schrijfmarathons waarbij brieven worden geschreven voor mensen die onrecht is aangedaan.

<https://www.amnesty.nl/kom-in-actie/amnesty-bij-jou-de-buurt/amnesty-groepen-samen-actie>

Kerkgenootschappen

- Kerken in Nieuwegein werken samen met Vluchtelingenwerk

De gezamenlijke kerken onderhouden contacten met Vluchtelingenwerk Nieuwegein. Ze streven naar een bestand van vrijwilligers, op wie Vluchtelingenwerk een beroep kan doen. Dit bestand zal worden beheerd door het Diaconaal Platform Nieuwegein dat een nauw contact met Vluchtelingenwerk onderhoudt.

- Anker gemeente Nieuwegein, Hervormde kerk Vreeswijk, Gereformeerde kerk vrijgemaakt: Diaconaal Klussen met een Plus

Dit kerkgenootschap reist, onder de noemer Diaconaal Klussen met een plus (DK+), soms af naar arme landen om vrijwilligerswerk te doen bij een zustergemeente. In de zomer van 2016 was de bestemming Roemenië waar 25 jongeren hebben geholpen met de afbouw van appartementen.

<https://www.ankergemeente.nl/dkplus.php?CurrentPNL=2>

Sommige kerken zetten zich in voor zendingswerk gericht op evangelisatie. Gemeente Nieuwegein richt zich niet op partijpolitieke, godsdienstige of levensbeschouwelijke vorming en/of verspreiding van partijpolitiek, godsdienstig of levensbeschouwelijk gedachtegoed.

Lions Club Nieuwegein

De Lions is een ledenorganisatie die over de hele wereld clubs heeft. Leden van de club komen twee keer per maand bijeen.

<https://www.lions.nl/926/Home.html>

De Lions Club heeft ook een internationale liefdadigheidstak: Lions Clubs International Foundation (LCIF) met als doel het geven van hulp en hoop over de hele wereld. De stichting ondersteunt initiatieven van Lionsclubs en districten door o.a. subsidie te verlenen aan grootschalige humanitaire projecten.

www.lcif.org.

Radio el Mundo

Radio EL Mundo biedt een podium aan stichtingen, stedenbanden, wereldburgers en maatschappelijke vraagstukken gericht op internationale en ontwikkelingssamenwerking.

Het radioprogramma is een keer per twee weken op dinsdagavond van 20:00-22:00 te beluisteren.

<http://www.radioelmundo.nl/>

<https://www.facebook.com/RadioElmundo/>

Rotary - Nieuwegein

De Rotary is net als de Lions is een ledenorganisatie die over de hele wereld clubs heeft.

Rotary Nieuwegein coördineert 'wandelen voor water'. Een project waarbij leerlingen van basisschool De schouw geld inzamelen voor sanitatie projecten in ontwikkelingslanden (o.a. waterputten bij scholen, latrines en voorlichting over hygiëne).

<http://www.rotary.nl/nieuwegein/>

Stichting Afrika in Nieuwegein (SAiN)

Op 13 februari 2014 is Stichting Afrika in Nieuwegein (SAiN) opgericht. SAiN heeft als doel: een podium bieden voor de cultuur van de Afrikaanse inwoners van Nieuwegein, o.a. muziek, dans, beeldende kunst, theater, eten en mode het helpen stoppen van schadelijke traditionele praktijken het bevorderen van onderling contact, respect, begrip en vrijheid tussen Afrikaans-Nieuwegeins inwoners onderling en met autochtone inwoners.

SAiN is een initiatief van James Owie (Nigeria) die voorzitter is van de succesvolle Stichting Africa Life in Den Haag. Deze stichting heeft gelijksoortige doelen. James zet zijn ervaring belangeloos in om SAiN te helpen een groot succes te worden.

SAiN zet zich ook in tegen meisjesbesnijdenis door voorlichting te bieden aan scholen, wijkteams en huisartsen.

<http://nieuwegein-stopt-meisjesbesnijdenis.nl/>

Mail: SAiNieuwegein@gmail.com

Stichting Fairtrade

De Stichting Fairtrade Nieuwegein is een vrijwilligersorganisatie die februari 2010 is opgericht. De stichting streeft er naar om met de titel 'Fairtrade Gemeente' het mondiale bewustzijn voor fairtrade in de Nieuwegeinse samenleving te vergroten. 'Fairtrade' staat voor eerlijke handel. Dat betekent dat producenten in ontwikkelingslanden een eerlijke prijs krijgen voor hun product en dat de omstandigheden waarin zij werken menswaardig zijn: geen kinderarbeid, geen

Wereldwijd: de koers naar een grotere mondiale bewustwording

extreem lange werkdagen en met aandacht voor milieuvriendelijke productieprocessen.

Fairtrade gemeente

Dankzij de inzet van Stichting Fairtrade Nieuwegein kreeg gemeente Nieuwegein in oktober 2010, als tiende gemeente in Nederland, de titel Fairtrade gemeente.

Fairtrade op de kaart

Plattegrond met daarop de locaties waar fairtrade producten worden verkocht

www.fairtradenieuwegein.nl

Stichting Fairtrade Nieuwegein

Een paar vrijwilligers uit gemeente Nieuwegein hebben zich in 2010 verenigd in de Stichting Fairtrade Nieuwegein. De stichting streeft er naar om met de titel 'Fairtrade Gemeente' het mondiale bewustzijn voor fairtrade in de Nieuwegeinse samenleving te vergroten.

'Fairtrade' staat voor eerlijke handel. Dat betekent dat producenten in ontwikkelingslanden een eerlijke prijs krijgen voor hun product en dat de omstandigheden waarin zij werken menswaardig zijn: geen kinderarbeid, geen extreem lange werkdagen en met aandacht voor milieuvriendelijke productieprocessen.

Dankzij de inzet van deze vrijwilligers mag gemeente Nieuwegein zich Fairtrade gemeente noemen.

<http://www.fairtradenieuwegein.nl/>

Vluchtelingenwerk - Nieuwegein

Vluchtelingenwerk Nieuwegein begeleidt en adviseert vluchtelingen en hun gezinnen die in de stad zijn komen wonen. Ze maken vluchtelingen wegwijs in de gemeente, bemiddelen waar nodig tussen vluchtelingen en instanties, helpen bij gezinshereniging en ondersteunen bij administratie en budgettering.

<http://www.vlw-nieuwegein.nl/>

<https://www.vluchtelingenwerk.nl/>

Wereldwinkel - Nieuwegein

De Wereldwinkel verkoopt originele cadeaus en (h)eerlijke levensmiddelen uit andere culturen. Die producten zijn gemaakt met respect voor mens en milieu. Omdat de producenten - zoals zilversmeden, pottenbakkers en koffieboeren - er een rechtvaardige prijs voor krijgen, kunnen ze een menswaardig bestaan opbouwen. Door de producten te verkopen hoopt de wereldwinkel daar aan bij te dragen.

<http://www.nieuwegein.wereldwinkels.nl/>

Werkgroep Rundu

Werkgroep Rundu is een vrijwilligersorganisatie die zich inzet voor mondiale bewustwording. Dat doet zij met name door inwoners in Nieuwegein te vertellen in contact te brengen met mensen in Rundu en andersom. Voorbeelden daarvan zijn: uitwisselen van tekeningen tussen basisschoolkinderen, verhalen vertellen over het leven van inwoners van Rundu, in samenwerking met diverse partners in de stad geld

inzamelen voor kleinschalige ontwikkelingsinitiatieven in Rundu en verbinden van ondernemers hier en daar in samenwerking met Ondernemers Kring Nieuwegein.
<http://www.werkgroeprundu.nl/>

Bijlage IV: Concrete stappen naar mondiaal burgerschap

2017

- Internationaal geëngageerde organisaties in Nieuwegein in kaart brengen.

2018

- Global Goals binnen de ambtelijke organisatie kracht bij zetten door samen met beleidsadviseurs uit andere disciplines te kijken of er uit die discipline bij wordt gedragen aan internationale dimensie van de Global Goals (in het kader van de voorbeeldfunctie die gemeente Nieuwegein vervuld);
- Inventarisatie van wat scholen doen waarbij de Global Goals een meerwaarde kunnen zijn en waarbij de faciliterende rol van de gemeente die activiteiten kracht bij kunnen zetten. We beginnen specifiek met het inventariseren van activiteiten die bijdragen aan de doelen 12 (verantwoorde consumptie en productie), 13 (klimaatactie) en 16 (vrede, veiligheid en sterke publieke diensten) omdat deze doelen zich bij uitstek lenen voor projecten waarbij een duidelijke link kan worden gelegd tussen hier en elders op de wereld;
- De geïnterviewde activiteiten van scholen koppelen aan internationaal geëngageerde partijen en tweede schil vragen om aan te haken;
- Communicatieplan rondom Global Goals uitwerken en daarmee bewustwording van mondiale uitdagingen voor het voetlicht brengen en bewustmaken dat dat inwoners door een aanpassing van zijn/haar eigen houding en gedrag kan bijdragen aan een internationaal rechtvaardiger wereld. Bijvoorbeeld te communiceren welke activiteiten worden gedaan en hoe die activiteiten bijdragen aan de Global Goals.

2019

Tussentijdse evaluatie en zo nodig bijstellen van het beleid.

Bijlage V: Gesprekspartners

Er zijn drie bijeenkomsten georganiseerd met internationaal geëngageerde partijen, middelbare scholen en (besturen van) basisscholen. De bijeenkomsten gingen over wat men verstaat onder 'mondiale bewustwording', wat er in dat kader al gedaan wordt en of de Global Goals een leidraad kunnen bieden. Ook is er een conceptbespreking geweest die geleid heeft tot openstelling op alle Global Goals in plaats van een paar focusdoelen.

Internationaal geëngageerde organisaties

Ankergemeenschap (i.v.m. buitenlandse liefdadigheidsprojecten)

Radio El Mundo

Stichting Afrika in Nieuwegein (SAiN)

Stichting Fairtrade

Vluchtelingenwerk

Werkgroep Rundu

Middelbaar onderwijs

Anna van Rijn

Cals College

Oosterlicht College

Basisonderwijs

De Veldakker

OBS de Schakel

Stichting Robijn

Trinamiek

Tweede schil

De Tweede Verdieping